

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 180/2011-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou H., spol. s r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta Mgr. J. H., vo veci namietaného porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13 CoE/226/2010-45 zo 7. septembra 2010 a č. k. 13 CoE/8393/2010-58 z 10. januára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. marca 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou

namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 13 CoE/226/2010-45 zo 7. septembra 2010 a č. k. 13 CoE/393/2010-58 z 10. januára 2011.

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmluvy o úvere uzavretej 13. marca 2003 (ďalej len „zmluva“) poskytla fyzickej osobe úver v sume 5 000,02 Sk (165,97 €), ktoré spolu s ďalšími poplatkami bol dlžník povinný uhrádzať v trinástich dvojtypných splátkach. Na zabezpečenie úveru bolo účastníkmi zmluvného vzťahu priamo v zmluve dohodnuté, že splnomocnený zástupca dlžníka, určený menovite v zmluve, je (bude) oprávnený v prípade, ak dlžník neplní svoje povinnosti, okrem iného podpísať notársku zápisnicu o uznaní dlhu, ktorá má povahu exekučného titulu. Keďže dlžník neuhradil dve po sebe idúce splátky, dostal sa do omeškania so splácaním úveru, ktorý sa stal okamžite splatný. Dňa 8. júla 2003 bola notárom spísaná notárska zápisnica, ktorú podpísal v zmluve určený splnomocnený zástupca dlžníka.

Dňa 13. februára 2004 bol sťažovateľkou podaný návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Lučenec (ďalej len „okresný súd“) 4. marca 2004 začal nútený výkon rozhodnutia.

Dňa 28. októbra 2009 podala sťažovateľka návrh na zmenu súdneho exekútora a nadväzne na to okresný súd ex officio uznesením č. k. 14 Er/134/2004-34 z 11. júna 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zamietol návrh sťažovateľky na zmenu súdneho exekútora. Proti uvedenému prvostupňovému uzneseniu podala sťažovateľka 2. júla 2010 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 13 CoE/226/2010-45 zo 7. septembra 2010 tak, že odvolanie sťažovateľky odmietol. Okresný súd následne uznesením č. k. 14 Er/134/2004-47 z 19. októbra 2010 exekučné konanie zastavil. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu 4. novembra 2010 odvolanie, o ktorom krajský

súd rozhodol uznesením č. k. 13 CoE/393/2010-58 z 10. januára 2011 tak, že ho potvrdil ako vecne a právne správne.

V ďalších častiach sťažnosti sťažovateľka s poukazom na viacero rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu interpretuje čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu a v podstatnom uvádza, že „... okresný súd vydal poverenie, tj. riadne preskúmal exekučný titul pred vydaním poverenia na zahájenie exekúcie. Týmto svojím postupom okresný súd vytvoril sťažovateľ[ke] i povinnému právnu istotu a súčasne legitímne očakávanie sťažovateľ[ky] užívať svoj majetok - pohľadávku posilnenú ochranou súdom v rámci dozoru nad núteným výkonom práva, tzv. exekúciou voči majetku povinného.

Následne okresný súd z vlastného podnetu, tj. bez podnetu exekútora, sťažovateľ[ky] alebo povinného (jediných oprávnených účastníkov exekučného konania podľa § 37 EP) a súčasne bez zákonného zmocnenia, kedy exekučný poriadok nepripúšťa zahájenie konania o vyhlásení neprípustnosti exekúcie bez návrhu, zahájil konanie na vyhlásenie neprípustnosti a následne na zastavenie exekúcie, pričom pred zahájením tohto konania neposkytol priestor účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k zahájeniu konania na vyhlásenie neprípustnosti exekúcie, či konaniu o zastavení exekúcie.

Týmto postupom okresný súd porušil zákonom a ústavou garantovanú rovnosť strán, keďže zahájením konania z vlastného podnetu jednoznačne nahradil vôľu jedného z účastníkov exekúcie na úkor sťažovateľ[ky], ktorý zahájením konania stratil právnu istotu a legitímne očakávanie užívať svoj majetok, nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a následným zahájením núteného výkonu práva, tzv. exekúciou.“.

Sťažovateľka ďalej poukazuje na to, že okresný súd ani krajský súd nijako z časového hľadiska nezdôvodnili, aký verejný záujem povýšili nad verejný záujem nad výkonom exekúcie, keďže návrh na zmenu exekútora nepredvída zastavenie exekúcie ani nové skúmanie podmienok na jej vykonanie. Výhrady sťažovateľky sa týkajú aj toho, že súdy oboch stupňov vykonali z vlastného podnetu dokazovanie opätovným preskúmaním exekučného titulu a súvisiacich dokladov najmä zmluvy o úvere, pričom «v priebehu týchto konaní súd nedal priestor na vyjadrenie účastníkom konania k vykonaným dôkazom ani nedal možnosť navrhnúť nové dôkazy v tomto konaní, ktoré by zvrátili jeho rozhodnutie

vyhlásiť exekúciu za neprípustnú a následne exekúciu zastaviť. Táto skutočnosť je významným porušením povinnosti súdu oboznámiť účastníkov konania o vykonaných dôkazoch a možnosti účastníkov sa k týmto vyjadriť alebo navrhnúť nové dôkazy.

Dokonca samotné vykonanie dokazovania bez vyjadrenia účastníkov môže byť kontradiktórne k vôli týchto účastníkov, kedy napr. povinný si je vedomý a má záujem plniť si svoje povinnosti voči sťažovateľ[ke] formou núteného výkonu práva, t. j. exekúcie, ale súd týmto konaním na zastavenie exekúcie bez návrhu a dokazovania toto právo bez znalosti vôle povinnému odoberie a exekúciu zastaví ako v tomto prípade pričom, ale povinnosť dlžníka plniť zostáva zachovaná spolu s povinnosťou hradiť príslušenstvo a istinu tejto pohľadávky, čím sa zvyšuje celkový záväzok povinného.

Na záver okresný súd a krajský súd svojím rozhodnutím zlomil právnu istotu účastníkov exekúcie, teda povinného a aj sťažovateľ[ky] a aj ich oprávnené očakávanie užívať svoj majetok nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie bez splnenia zákonných povinností a porušením základných práv a slobôd ako sú popísané vyššie.

V nadväznosti na porušenie práva na spravodlivý proces krajský súd porušil svojím rozhodnutím právoplatne zastaviť exekučné konania voči povinnému aj práva sťažovateľ[ky] pokojne užívať svoj majetok...

Sťažovateľ[ka] má za to, že na základe zmluvy o úvere mu vznikol nárok na vrátenie peňažných prostriedkov osobou, ktorej úver poskytol. Tento nárok nebol nikdy spochybnený, naopak posilnený ochranou v rámci exekučného konania pod dohľad súdu vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. Sťažovateľ[ka] tak vlastnil[la] majetok („posession“ „bien“) v zmysle Protokolu I Dohovoru, nakoľko išlo o existujúce (reálne) právo (ktoré vzniklo na základe bilaterálneho právneho úkonu – zmluvy, ktorej platnosť nebola účastníkmi ani súdnym orgánom spochybnená) a dokonca realizoval[la] toto svoje právo pod dohľadom súdu. Ako Európsky súd pre ľudské práva uvádza inter alia v rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva *Gasus Dosier und Fördertechnik*, „pojmem vlastníctvo má autonómny význam, ktorý sa neobmedzuje na vlastníctvo hmotných vecí (statkov), práva a záujmy predstavujúce aktíva môžu byť považované za vlastníctvo“. V prípade sťažovateľ[ky] nejde o žiadne fiktívne právo, ktorého existencia by mala byť určená dodatočne alebo existencia nároku by mohla byť spochybnená.»

Sťažovateľka zastáva názor, že v posudzovanom prípade došlo okrem porušenia jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj k zásahu do jej práva pokojne užívať majetok zo strany štátneho orgánu tým, že okresný súd exekúciu zastavil, čím znemožnil nútený výkon práva, na ktorý jej vznikol na základe zmluvy o úvere nárok a ktorý bol zabezpečený predvídaným exekučným titulom pod dohľadom súdu.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jej práva „na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1... dohovoru... a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu...“ napadnutými uzneseniami krajského súdu, zruší tieto uznesenia, vec vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadošťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE/226/2010-45 zo 7. septembra 2010

Sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu v prvom rade uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE/226/2010-45 zo 7. septembra 2010, ktorým bolo odmietnuté jej odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 14 Er/134/2004-34 z 11. júna 2010; týmto uznesením bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a návrh sťažovateľky na zmenu súdneho exekútora ním bol zamietnutý.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že uznesenie krajského súdu č. k. 13 CoE/226/2010-45 zo 7. septembra 2010 nadobudlo právoplatnosť 4. októbra 2010, pričom sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 29. marca 2011 (na poštovú prepravu podaná 25. marca 2011). Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka podala sťažnosť v časti smerujúcej proti označenému uzneseniu zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE/226/2010-45 zo 7. septembra 2010 pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

II.2 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE/393/2010-58 z 10. januára 2011

Sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE/393/2010-58 z 10. januára 2011, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 14 Er/134/2004-47 z 19. októbra 2010; týmto uznesením okresný súd konajúci ako exekučný súd exekúciu vedenú súdnym exekútorom JUDr. J. Ď. pod sp. zn. EX 697/04 zastavil.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd štandardne poukazuje na svoje ústavné postavenie vymedzené v čl. 124 ústavy, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ale súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Krajský súd uznesenie č. k. 13 CoE/393/2010-58 z 10. januára 2011, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 14 Er/134/2004-47 z 19. októbra 2010 o zastavení konania odôvodnil takto:

«Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu určenom § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a uznesenie okresného súdu potvrdil podľa § 219 ods. 1 OSP ako vo výroku vecne správne.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 219 ods. 2 OSP).

Oprávnená a povinný uzavreli dňa 13. 03. 2003 „Zmluvu o úvere“ (číslo listu 6-7 spisu) ako tzv. formulárovú zmluvu. Jej súčasťou je aj „Splnomocnenie“, ktorým povinný dal advokátovi Mgr. T. K., okrem iného, oprávnenie „na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, t. j., aby v mojom mene uznal môj záväzok z úveru vyššie uvedeného“.

V čase uzavretia úverovej zmluvy nemala ale oprávnená žiadny právny dôvod trvať na tom, aby povinný dal plnomocenstvo splnomocnencovi (zástupcovi) vybranému oprávnenou na právny úkon, ktorý v budúcnosti môže ale aj nemusí byť potrebné urobiť, a to ešte k tomu len so súhlasom povinnej (dobrovoľne). Táto časť zmluvy o úvere je neplatná. Povinný platne nesplnomocnil Mgr. T. K. svojím zastupovaním. Notárska zápisnica číslo N 1531/2003, NZ 57133/2003 zo dňa 08. 07. 2003 (číslo listu 3-4 spisu) nie je exekučným titulom.

Notárska zápisnica nie je exekučným titulom aj preto, že o jej spísanie za povinného nepožiadala notára advokát Mgr. T. K. (ak by sme uznali platnosť plnomocenstva), ale len advokátsky koncipient Mgr. B. Ž., hoci tento nebol v „Splnomocnení“, ktoré je uvedené v úverovej zmluve, spomenutý ako možná ďalšia osoba, ktorá môže advokáta zastúpiť. Z ustanovenia § 12 zákona číslo 132/1990 Zb. v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy je totiž zrejmé, že advokáta môže v zásade zastúpiť len iný advokát. Advokátsky koncipient advokáta môže zastúpiť len pri jednotlivých úkonoch, a to nikdy proti vôli klienta. Správne sa preto už pri uzatváraní zmluvy o zastúpení advokátom klient má advokátom informovať, či za advokáta môže konať aj koncipient a súhlas klienta je potom obsiahnutý v udelenom plnomocenstve pre advokáta. V súdnej veci advokát Mgr. T. K. nepostupoval správne aj preto, že substitučné plnomocenstvo nebolo udelené v konkrétnej veci konkrétneho klienta, ale ako tzv. univerzálne bez akejkoľvek špecifikácie, a k tomu ešte pred „udelením“ plnomocenstva klientom advokátovi (už dňa 02. 01. 2003). „Univerzálne“ substitučné plnomocenstvo je neplatné.

Pokiaľ oprávnená v odvolaní poukazuje na skutočnosť, že exekučný súd už skúmal exekučný titul v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 zákona číslo 233/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov a nezistil rozpor žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie so zákonom, táto nie je prekážkou, aby exekučný súd kedykoľvek v priebehu exekúcie zisťoval, či trvajú podmienky exekúcie. Ak zistí, že tomu tak nie je, rozhodne o zastavení exekúcie aj bez návrhu (§ 58 ods. 1 uvedeného zákona).

Pokiaľ právoplatným rozhodnutím už bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú, jediným možným postupom súdu je túto exekúciu zastaviť, a to podľa ust. § 57 ods. 1 písm. g/ EP.»

Z citovanej časti odôvodnenia uznesenia krajského súdu č. k. 13 CoE/393/2010-58 z 10. januára 2011 vyplýva, že krajský súd ako odvolací súd sa v ňom v celom rozsahu stotožnil s právnym záverom okresného súdu vyjadreným v jeho uznesení č. k. 14 Er/134/2004-47 z 19. októbra 2010, ktorý svoje rozhodnutia o zastavení exekučného konania založil na § 57 ods. 1 písm. g) zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v čase rozhodovania exekučného súdu (ďalej len „Exekučný poriadok“), podľa ktorého **„Exekúciu súd zastaví, ak... exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať“**, a to v súvislosti so skutočnosťou, že okresný súd uznesením č. k. 14 Er/134/2004-34 z 11. júna 2010 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE/226/2010-45 zo 7. septembra 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú.

Vyhlásenie exekúcie za neprípustnú bolo odôvodnené najmä tým, že *„Mgr. T. K. vystupoval pri spísaní notárskej zápisnice v tomto konaní ako zástupca oprávneného aj povinného. Plnomocenstvo udelené advokátovi je preto s poukazom na existujúci rozpor záujmov podľa § 22 OZ neplatné. Nakoľko právne úkony urobené zástupcom v rozpore s § 22 ods. 2 OZ sú v zmysle § 39 OZ absolútne neplatné, je aj notárska zápisnica, obsahujúca vyhlásenie o uznaní záväzku a súhlase s vykonateľnosťou a s exekúciou, ktoré za povinného urobil Mgr. T. K., a ktorá notárska zápisnica vznikla na základe neplatného plnomocenstva, neplatná. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí voči každému, takže každý sa jej môže dovolať. Na absolútnu neplatnosť prihliada súd aj bez návrhu (ex offa).“*.

Jedným z predpokladov vedenia exekučného konania je relevantný exekučný titul, keďže bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Preto je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľný právny záver krajského súdu vychádzajúci z toho, že ak neexistuje notárska zápisnica, ktorá je spôsobilá byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho, alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania.

Vzhľadom na už uvedené nemožno podľa názoru ústavného súdu ani právne závery krajského súdu vyjadrené v jeho uznesení č. k. 13 CoE/393/2010-58 z 10. januára 2011 považovať za svojvoľný výklad a aplikáciu príslušných ustanovení Exekučného poriadku, Občianskeho zákonníka a zákona č. 132/1990 Zb. o advokácii v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy za také, ktoré by mohli mať za následok porušenie ústavou garantovaných práv sťažovateľky ako účastníčky exekučného konania.

Ústavný súd v nadväznosti na námietky sťažovateľky poukazuje na § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, podľa ktorého exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu.

Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), upravuje Exekučný poriadok podrobne, okamih (čas), kedy tak má alebo môže urobiť, nie je v ňom ustanovený explicitne. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. Z toho vyplýva, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z obligatórných dôvodov zastavenia exekúcie je totiž v súlade s už citovaným ustanovením § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku vyhlásenie exekúcie súdom za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Vzhľadom na tieto skutočnosti krajský súd podľa názoru ústavného súdu postupoval ústavne súladným spôsobom, keď uznesením č. k. 13 CoE/393/2010-58 z 10. januára 2011, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 14 Er/134/2004-47 z 19. októbra 2010 o zastavení exekučného konania z dôvodu, že okresný súd uznesením č. k. 14 Er/134/2004-34 z 11. júna 2010 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE/226/2010-45 zo 7. septembra 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú.

V okolnostiach daného prípadu ústavný súd vzhľadom na už uvedené považuje právne názory vyjadrené v uznesení krajského súdu č. k. 13 CoE/393/2010-58 z 10. januára 2011 týkajúce sa možnosti zastaviť konanie v exekučných veciach, resp. možnosti vyhlásiť exekúciu za neprípustnú a následne konanie v exekučnej veci zastaviť, t. j. týkajúce sa právnej podstaty sťažnosti sťažovateľky, z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné, keďže sú primeraným spôsobom odôvodnené, pričom ich v žiadnom prípade nemožno považovať za arbitrárne.

Za daných okolností podľa názoru ústavného súdu uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE/393/2010-58 z 10. januára 2011 nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ani jej práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Vo vzťahu k tomuto právu ústavný súd navyše pripomína právny názor vyplývajúci z jeho doterajšej judikatúry, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu by bolo teda možno uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo aj k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v čl. 6 ods. 1 dohovoru, prípadne v spojení s ich porušením (m. m. II. ÚS 78/05 alebo IV. ÚS 326/07).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE/393/2010-58 z 10. januára 2011 a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. obsahom práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o jej odmietnutí z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2011